

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr, Kegyelmes Uram!

Örömmel hallottam, hogy a bukovinai csángók sorsa kedvező és gyors elintézés előtt áll. Ma itt is megjelent néhány csángó-szülő, hogy a gimnáziumunkban tanuló 8 csángófiút magával vigye.

Szabadjon az áttelepítéssel kapcsolatban mély tisztelettel kérnem, méltóztassál úgy intézkedni, hogy az áttelepülő falvak népe ne szórassék szét, hanem a falu lehetőleg együtt maradjon s a falvak is egymás szomszédságába kerüljenek az új helyen. A megfigyelők is mondják s magam is az itteni telepeseknél azt tapasztaltam, hogy csak abban az esetben fejlődésképesek, ha a telep népe az együttélés és a természetes vérségi kapcsolatok kötelékében megmarad.

Örömmel hallom a bölcs intézkedést, hogy a papok maradásra és a moldvai csángók pásztorálására utasítottak. Ha alkalmam nyílik, magam is kérni fogom a jasi püspök urat, hogy ezen a területen alkalmazza őket. A papoknak pedig üzentem, s kértem őket, hogy vállalják örömmel a további missziós munkát. A hadikfalvi főesperes-plebánost, Sebes-

tyén Antalt azonban — úgy gondolom — jó volna a híveivel vinni. A hetven év felé járó, fehér hajú öreg úr, negyvennégy éven át becsülettel teljesítette a kötelességét, atya volt az egész csángótelepnek, ő gondoskodott a papokról s a tehetségesebb gyermekek neveltéséről. Nagy öröm és több évtizedes munkájának jutalma volna, ha most híveivel együtt mehetne át a szabad hazába. Tőlem nem kért ilyen irányban közben-járást, de azt hiszem, méltányos volna, s az új helyen, mint a csángók fia és régi vezetője, jó szolgálatot tehetne mind a népnek, mind a telepek berendezésére kiküldött közegeknek.

Engedd meg, hogy magas kinevezésedhez és felelősségteljes hivatalaidhoz ez úton gratuláljak. A jó Isten adjon Neked, Kegyelmes Uram, a súlyos terhek viseléséhez mindig elégséges testi és lelki erőt, és a munkádat áldja meg a kívánt sikerrel minden vonatkozásban.

Mély tisztelettel és igaz nagybecsüléssel mindenkor készségecs híved

Gyulafehérvár, 1941. május 12.

MÁRTON ÁRON

(*Országos Levéltár K. 58. 2941*)

AZ OLVASÓ ÍRJA

Tisztelt Szerkesztőség!

A Vigilia ezidei 4. számát böngészve rátaláltam Németh László: *VI. Pál és Mindszenty bíboros* című cikkére.

Érdeklődéssel olvastam, hiszen a bécsi Pázmáneumban való tartózkodása idején közelében voltam. Éppen ezért jutott eszembe 1973 júniusa, amikor Carlo Bayer prelátus úr (ő volt az Europäischer Hilfsfondnak, az Osztrák és Német Püspöki Kar segélyszervezetének első vezetője) hazajött Rómából, és közölte velem: eldöntött tény Mindszenty bíboros úr elmozdítása az esztergomi székből. Jó lenne, ha erre előkészíteném.

Kellemetlen feladat, hiszen ismertem a bíboros úr beállítottságát ebben a kérdésben.

Mégis, hogy eleget tegyek a kíváncsúnak, vettem egy csokor piros rózsát, és megjelentem a Pázmáneum rektori lakásában.

Elmondtam jövetelem célját. Bíboros úr meghallgatta, majd néhány érdeklődő mondat után, milyen a helyzet Magyarországon, visszatért az általam közölt hírre, és a következőket mondta.

„Amikor Rómát elhagytam, a Szentatya személyesen mondta: Amíg én vagyok a pápa, Maga marad Esztergom érseke. Kérem ezt közölni Bayer prelátus úrral is, és nyugtassa meg, hogy ez a veszély engem nem fenyeget. És köszönöm szépen üzenetét és gondoskodását.”

VALENTINY GÉZA